

مكارم الأخلاق

**Kiemelkedő erkölcsi
tulajdonságok, jellemvonások**

Kiemelkedő erkölcsi tulajdonságok, jellemvonások

Muhammad bin Szálih al-Uthaymín

Az értekezés a kiváló erkölcs szempontjaival, különböző megjelenési módozataival foglalkozik, mint az Allahhal szemben történő viselkedés és az emberekkel való bánásmódban, rávilágítva annak szükségességére, hogy Allah kinyilatkoztatásait és rendelkezéseit elfogadják és elégedettek legyenek vele. Valamint türelmet tanúsítsanak az Átala elrendelt sors iránt. Az értekezés bemutatja a kiváló erkölcs területeit a másokkal való kapcsolatban is, ami lehet: a bántalmazástól való tartózkodás, nagylelkű adakozás és a kedves, mosolygós, barátságos arc, példákat merítve a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) nemes életútjából.

A kiemelkedő erkölcsi tulajdonságok, jellemvonások

A nagy tiszteletnek örvendő, tudós Sejk

Muhammad bin Szálih al-Uthaymín (munkája)

Allah bocsásson meg neki, a szüleinek és a muszlimoknak!

A Könyörületes és Irgalmas Allah Nevében (vagy: Allah Nevében, a Felettébb Könyörületes és Felettébb Megkönyörülő)

A Magasságos Allah az Igaz Vezetéssel és az Igaz Vallással bízta meg őt; hogy azt minden más vallással szemben győztesen felülkerekedjen. A Magasságos Allah az Óra (az Ítéletnap) eljövetele előtt elküldte őt örömhírhozóként és intőként, hogy az Ő engedélyével szólítsa az embereket Allah felé, valamint világító lámpásként. Továbbította az Üzenetet, teljesítette a rá bízottakat, őszinte kiváló tanáccsal látta el a Népet, és úgy küzdött Allah Útján, ahogy az megilleti Őt, mígnem eljött hozzá a Bizonyosság. Allah pedig sikerre segítette azt a szolgálói közül, akit akart, így az elfogadta a hívását és felszólítását, és az ő útmutatása által az Igaz Vezetésre lelt. Allah azonban – az Ő bölcsességéből – magára hagyta azt a szolgálói közül, akit akart, így az göggösen elfordult az engedelmességtől, meghazudtolta az ő hírét, és makacsul ellenszegült parancsának, ezáltal pedig veszteséget és messzemenő tévelygést vonva magára. A teljes hála, köszönet és dicsőítés csak Allahot illeti meg, Neki adunk hálát, Tőle kérünk segítséget, Tőle kérjük a bűnök bocsánatát, és Hozzá fordulunk bűnbánattal. Allah oltalmába menekülünk a lelkünk és saját magunk rossz tettei elől és tetteink gonosz rosszasága elől. Akit Allah az igaz útra vezérel, azt

senki sem tudja tévelygésbe vinni; és akit tévelygésbe visz, annak nincs útmutató vezetője. Tanúságot teszek arról, hogy: Nincs más jogosan szolgálható és imádható isten csak Allah; Ő az igaz Isten, Akinek nincs társa! És tanúságot teszek arról, hogy: Muhammad az Ő szolgája és Küldötte.

Ezek után: örömömre szolgál, hogy ezen a találkozón¹ a kiváló és kimagasló erkölcsökről beszélhetek.

Az erkölcs (al-khuluq) – ahogy a tudósok mondják – az ember belső képe; hiszen az embernek kétféle alakja van:

Külső, fizikai forma: amely a teremtés azon alakja, amilyenre Allah a testet formálta; és mindannyian jól tudjuk, hogy ezen külső, fizikai forma esetében van olyan, ami szép és kellemes illetve van olyan, ami rút és rossz, és van olyan, ami a kettő között van.

Hasonlóképpen a belső kép is megoszlik jó képre és rossz képre, és ez az, amit az erkölcs kifejezéssel illetnek. Az erkölcs tehát az a belső kép, amelyre az ember formáltatott.

¹ Ez a találkozó az 'Unajza-ban található Tudományos Intézet nyári központjában zajlott.

[Az ' vagy ' jelek az arab 'ayn / 'ayn betű átirásai, ami egy, mélyen a torokban képzett, mássalhangzó, ezért szükséges jelölni az átirásban. Különösen fontos tudni a meglétét, ha a szó elején áll, mint például: 'umra (kisebb Zarándoklat), hiszen, ha arab szótárban szeretnénk megkeresni az adott szót az az 'ayn betű alatt található!]

És vajon az erkölcsök és a morális tulajdonságok veleszületett adottságok (természetes hajlam), vagy pedig megszerzett tulajdonságok?

A válasz: kétségtelen, hogy az erkölcs egy része veleszületett, egy része pedig szerzett. Ahogyan az erkölcs lehet természetes adottság, úgy lehet szerzett is, abban az értelemben, hogy amiképpen az ember születhet a szép, jó és helyes erkölcsre, úgy szert is tehet a helyes viselkedésre, elsajátítás és gyakorlás útján; és ezért mondta a Próféta (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget) al-Asaddzs ‘Abd al-Qaysznak:

«إِنَّ فِيكَ خَلْتَيْنِ يُجِبُّهُمَا اللَّهُ: الْجَلَمَ وَالْأَنَانَةَ». قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَنَا أَتَخَلَّقُ بِهِمَا، أَمْ اللَّهُ جَبَلَنِي عَلَيْهِمَا؟ قَالَ: «بَلَى اللَّهُ جَبَلَكَ عَلَيْهِمَا». قَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَبَلَنِي عَلَى خَلْتَيْنِ يُجِبُّهُمَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ.

"Bizony benned két tulajdonság van, amelyet Allah szeret: a türelem és a megfontoltság." Mondta: Ó, Allah Küldötte! Én sajátítottam el azokat, vagy Allah teremtett engem velük? Mondta: "Allah teremtett téged velük." Mondta: Hála Allahnak, Aki két olyan tulajdonsággal teremtett engem, amelyet Allah és Küldötte szeret¹."

Ez tehát bizonyíték arra, hogy a dicséretes és kiemelkedő erkölcsi tulajdonságok lehetnek

¹ Abú Dáwúd közölte: Az illem könyve, Fejezet a férfi törzséről, a 5225 számmal, Zári^c (Allah legyen vele elégedett) hadíszából, aki az ‘Abd al-Qajsz küldöttségében volt; és at-Tirmidhi: A jószág és a rokoni kapcsolatok fejezetei, Fejezet a megfontoltságról és a sietségről, a 2011 számmal, Ibn ‘Abbász (Allah legyen elégedett mindkettőjünkkel) hadíszából.

veleszületettek, és lehetnek tudatosan elsajátítottak. Ám a veleszületett természet - kétségkívül - jobb a tudatos elsajátításnál; ugyanis ha a kiváló erkölcs természetes, akkor az ember sajátos jegyév és természetév válik, amelynek gyakorlása nem igényel megerőltetést, és nem igényel színlelést. Mindez azonban Allah kegyelme, amelyet annak adományoz, akinek Ő akarja. Aki pedig megfosztatott ettől - vagyis akitől megvonatott a jó erkölcs, a veleszületett természet útján -, az megszerezheti azt a tudatos elsajátítás útján, mégpedig képzéssel és gyakorlással; ahogyan azt a későbbiekben említeni fogjuk - ha Allah, a Magasságos is úgy akarja.

És itt felmerül egy kérdéskör, amely így szól: Melyikük a kiválóbb: egy férfi, aki veleszületett jó erkölccsel rendelkezik, vagy egy férfi, aki küzd önmagával szemben azért, hogy azt elérje? Melyikük áll magasabb rangon, és melyiküknek hatalmasabb a jutalma?

Erre a kérdésre válaszolva azt mondjuk: Kétségtelen, hogy az, aki természettől fogva rendelkezik jó erkölccsel, tökéletesebb annak megnyilvánulása, vagy a jó erkölcs benne való megléte szempontjából; mivel ez nem igényel tőle erőfeszítést és fáradozást, és nem is hagyja el őt bizonyos helyzetekben és helyeken. Hiszen a jó erkölcs számára veleszületett tulajdonság és természet, így bármikor, bárhol és bármilyen

állapotban is találkozol vele, jó erkölcsűnek találod őt. Ebből a szempontból ő kétségtelenül teljesebb.

Ami pedig azt az erkölcsöt illeti, amely tudatos elsajátítás, önnevelés, folyamatos alkalmazás vagy kitartó gyakorlás útján alakul ki, azért az ember jutalomban részesül a vágyaival folytatott harc miatt; azonban az erkölcs tökéletessége szempontjából jóval alacsonyabb szinten áll, mint az első kategória.

Tehát ha az ember mindkét jellemvonással egyaránt megáldatik, veleszületett és elsajátított formában, akkor az a legteljesebb és legkiválóbb. A csoportok száma tehát négy:

1 - Aki megfosztatik a példás viselkedéstől és magasztos erkölcsöktől.

2 - Aki természettől fogva rendelkezik vele, azonban csupán a veleszületett természetre szorítkozik.

3 - Akivel ez veleszületett, és tudatos elsajátítással tovább gyarapítja azt.

4- És aki nem teremtetett vele, hanem elsajátítás útján szerezi meg azt.

Összegezve: ami a jó erkölcsöt illeti, az, akinek ez veleszületett sajátja, az teljesebb. Ami viszont a jó erkölcs megszerzésével járó fáradozást és nehézséget illeti, az, aki ezt erőfeszítés útján sajátítja el, elnyeri a küzdelemért járó jutalmat.

Itt felmerül egy kérdés: Vannak-e olyan kiemelkedő illemek, morális jellemvonások,

amelyek nem szerepelnek a Kegyes Koránban és a Próféta (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget) hagyományaiban, és hogyan ismerhetjük meg azokat?

Válasz: A Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) azt mondta:

«إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ»؛

"Bizony csak azért küldettem el, hogy tökéletesítsem és még teljesebbé tegyem az emberek erkölcsi jellemvonásait."¹; Ennek oka az, hogy a korábbi törvénykezések, amelyeket Allah a szolgáinak elrendelt, mind a kiváló és nemes erkölcsökre ösztönöznek. Ezért is említették a tudósok, hogy a kiváló és nemes erkölcsök azok, amelyeknek megkövetelésében az összes vallás egyhangúlag egyetértett. Ám ebben a tökéletes Vallásban a Próféta (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget) az erkölcsök kiváló és kiemelkedő nemes vonásainak teljességét hozta el.

Hozzuk fel erre példaként a megtorlás kérdését, vagyis: ha valaki bűnt követ el egy másik ember ellen, vajon megtorlás jár-e neki, vagy sem? Említik, hogy a zsidók törvényében a megtorlás kötelező és elkerülhetetlen, és az áldozatnak nincs választása ebben; a keresztények törvényében pedig ennek az

¹ Ahmad jegyezte le (2/381), és al-Bayhaqi az asz-Szunan al-Kubrā-ban (10/233), és a megfogalmazás tőle származik, Abú Hurayra (Allah legyen elégedett vele) által közölt hagyomány alapján.

ellenkezője áll fenn, ami a megbocsátás kötelező volta. A mi vallásjogunk azonban mindkét szempontból tökéletesként érkezett; megvan benne a megtorlás és megvan benne a megbocsátás is. Mivel az elkövető bűnéért való felelősségre vonásában határozottság és a rossz megfékezése rejlik, a neki való megbocsátásban pedig méltányosság és nemesség, valamint illendő jótett aziránt, akinek megbocsátottál. Így a mi vallásunk – hála Allahnak – kiteljesítőként érkezett, választást engedve a jogosultnak a megbocsátás és a megtorlás között; azért, hogy megbocsásson ott, ahol a megbocsátásnak van helye, és megtorlással éljen ott, ahol a megtorlásnak van helye.

*

A példás viselkedés és magasztos erkölcsök területei

Az emberek közül sokaknak az a felfogása, hogy a kiváló erkölcs kizárólag a teremtményekkel való bánásmódra vonatkozik, a Teremtővel való bánásmódra azonban nem. Ámde ez a felfogás hiányos, hiszen a kiváló erkölcs, ahogyan a teremtményekkel való bánásmódban jelen van, úgy a Teremtővel való bánásmódban is.

A kiváló erkölcs tárgyköre tehát: a Fenséges és Magasztos Teremtővel szembeni viselkedés, valamint a teremtményekkel szembeni viselkedés is; és erre a kérdésre figyelmet kell fordítani.

Az első: a helyes viselkedés a Fenséges és Magasztos Teremtővel szemben:

A kiváló erkölcsi viselkedés a Teremtővel való kapcsolatban három dolgot foglal magában:

1 - A Magasztos Allah híradásainak igazként való elfogadása.

2 - Elfogadni az Ő rendelkezéseit azok végrehajtásával és alkalmazásával.

3 - Az Ő elrendeléseinek kitartó türelemmel és teljes elégedettséggel való elfogadása.

Ez az a három dolog, amelyen a Magasztos Allah iránti kiváló erkölcsös és morális elvárt viselkedés alapszik.

1 - Az Ő híreinek igaznak tartása és igazként való elfogadása, oly módon, hogy az emberben nem merül fel kétség vagy kételkedés a Hatalmas és Fenséges Allah hírének igazként való elfogadásában; mivel a Magasztos Allah híre tudásból fakad, és Ő (Dicsőség Neki) a legigazabb a szólók között, ahogyan a Magasztos Allah mondja Önmagáról:

{...وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا}

(...Ki lehetne igazabb a beszédben, mint Allah?)
[A Nők:87; Q 4:87].

És Allah híradásainak igazként való elfogadásának szükségszerű velejárója, hogy az ember szilárdan bízson bennük, védelmezze azokat, és küzdjön általuk; oly módon, hogy

semmiféle kétség vagy kételkedés ne férközhessen belé a Magasztos Allah, illetve az Ő Küldöttének (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) híradásait illetően.

És ha a szolga felvértezi magát ezzel az erkölccsel, képessé válik arra, hogy elhárítson minden gyanús és kétséges dolgot, amelyet az elfordulók hoznak fel Allah és az Ő Küldötte (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) híradásaival szemben, legyenek ők akár a muszlimok közül valók, akik olyan újításokat vezettek be Allah Vallásába, ami nem abból való, vagy akár mások az ateisták közül, akik gyanús és kétséges dolgokat vetnek a muszlimok szívébe.

Vegyünk erre egy példát: Szahíh al-Bukháriban, az Abú Hurayra-tól (Allah legyen elégedett vele) származó hagyományban szerepel, miszerint a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) azt mondta:

«إِذَا وَقَعَ الذُّبَابُ فِي شَرَابٍ أَحَدِكُمْ فَلْيَغْمِسْهُ، ثُمَّ لِيَنْزِعْهُ؛ فَإِنَّ فِي إِحْدَى جَنَاحَيْهِ دَاءً، وَالْأُخْرَى شِفَاءً».

"Ha légy esik valaki italába, az merítse bele, majd vegye ki; hiszen bizony, az egyik szárnyában betegség van, a másikban pedig gyógyír."¹

¹ Al-Bukhári közölte a Teremtés kezdete című fejezetben, a Ha a légy beleesik valamelyikőtök italába, merítse bele, mert az egyik szárnyában betegség, a másikban pedig gyógyír van című alfejezetben (3320) szám alatt; Abú Hurayra (Allah legyen elégedett vele) által továbbított hagyomány alapján.

Ez tehát egy híradás, melyet Allah Küldött (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) ismertetett meg az emberekkel, és ez a Láthatatlan dolgai közé tartozik. Ő nem a saját vágyából beszél, hanem csupán azt mondja, amit a Magasztos Allah sugallt neki, mivel ő egy halandó, és a halandó nem ismeri a Láthatatlant, sőt, Allah így szólt hozzá:

﴿قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا يُرْسِلُنِي...﴾

(Mondd (Muhammed - Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget): "Én nem mondom nektek, hogy nálam vannak Allah tárházai és kincsei. Nincs semmilyen tudásom a láthatatlan, rejtett dolgokról. És azt sem mondom nektek, hogy angyal vagyok. Én csupán azt követem, ami sugallatként jött nekem." ...) [A Lásbasjóságok:50; Q 6:50].

Tehát ehhez a tudósításhoz illendő és erkölcsös viselkedéssel kell viszonyulnunk, és az illendő és erkölcsös viselkedés e tudósítással szemben az, hogy elfogadással fogadjuk, és hogy határozottan meg legyünk győződve arról, hogy amit a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) mondott ebben a hagyományban, az igazság és igaz, még ha kifogást emel is ellene az, aki kifogást emel, és teljes bizonyossággal tudjuk, hogy mindaz, ami ellentmond annak, ami hitelesen hagyományozódott Allah Küldöttétől (Allah áldja

meg és adjon neki örök üdvösséget), az hamis; hiszen Allah, a Magasságos, azt mondja:

{...فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّى تُصِرُّونَ}

(...Mi más lehet az Igazság után, mint a tévelygés? Hogyan is fordítottatok el?) [Yúnusz: 32; Q 10:32].

Egy másik példa: a Feltámadás Napjának híreiből:

A Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) azt adta hírül:

«أَنَّ الشَّمْسَ تَدْنُو مِنَ الْخَلَائِقِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِقَدْرِ مِيلٍ»

"A Nap közeledni fog a teremtményekhez a Feltámadás Napján egy míl-nyi távolságra"¹ Legyen ez akár a míl, amellyel a szemet festik ki, akár a távolsági míl. (mér föld), ez a távolság a Nap és a teremtmények fejei között csekély lesz. Ennek ellenére az emberek nem fognak elégni a forróságától, holott ha a Nap most, az evilágon csupán egy ujjbegynyi távolságra közeledne, az evilág elégne.

Valaki azt mondhatná: Hogyan közeledhet a Nap a teremtmények fejeihez a Feltámadás Napján ilyen távolságra, és az emberek hogyan maradhatnak meg akár egyetlen pillanatig is?!

¹ Muszlim jegyezte le: A Paradicsomról szóló könyv, A Feltámadás Napjának leírásáról szóló fejezet, (2864) szám alatt, al-Miqdád ibn al-Aszward hagyományából, Allah legyen vele elégedett.

Tehát mi a helyes viselkedési jellem és mód e hadíth vonatkozásában?

Az illendő és erkölcsös viselkedés e hadíth iránt az, hogy elfogadjuk, és igaznak tartjuk azt, és hogy ne legyen a szívünkben ellenérzés, sem szorítás, sem habozás emiatt, valamint hogy tudjuk: mindaz, amit a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) ebben tudat, az az igazság.

És nem mérhetjük a Túlvilág állapotait a földi lét állapotaihoz e hatalmas különbség megléte miatt. Hiszen tudjuk, hogy az emberek a Feltámadás Napján ötvenezer évig fognak állni, és a földi lét mércéje szerint, vajon lehetséges-e, hogy bárki is az emberek közül ötvenezer évig álljon?

A válasz: Nem, tehát a különbség hatalmas. Ha pedig ez így van, akkor a hívő örömmel és megnyugvással fogadja el az efféle hírt, megértése kitágul és kitárul iránta, és megnyílik előtte a szíve.

2 - Allah rendelkezéseinek elfogadása, végrehajtása és alkalmazása: Így semmit sem utasít el Allah rendelkezéseiből, ugyanis ha bármit is elutasít Allah rendelkezéseiből, az erkölcstelen és helytelen viselkedés a Hatalmas és Dicsőséges Allahal szemben, akár úgy utasítja el azokat, hogy tagadja ítéletüket, akár úgy utasítja el azokat, hogy gőgösen megtagadja az azok szerint való cselekvést, akár úgy utasítja el azokat, hogy hanyagságból nem cselekszik azok alapján; hiszen

ez ellentmond a kiváló erkölcsi viselkedésnek a Hatalmas és Dicsőséges Allahhal szemben.

Vegyünk erre egy példát: azokat a nehéz, jó cselekedeteket, amelyeket Ramadán hónapjában végzünk. A böjt kétségtelenül nehézséget jelent a lelkek számára; mert az ember ilyenkor feladja a megszokott ételt, italt és házaséletet, és ez egy nehéz dolog az ember számára. Azonban a hívő, aki jó erkölcsű Allah-hal (a Magasztos) szemben, elfogadja ezt a kötelezettséget, vagy pontosabban fogalmazva: elfogadja ezt a megtiszteltetést, és ez egy kegy Allah-tól (a Magasztos), amelyet nyílt és nyugodt szívvel fogad el, és a lelke kitárul előtte. Így látod őt, amint böjtöli a hosszú, forró napokat, miközben elégedett ezzel, és a keble megnyílt (örömmel teli); mert jó erkölcsöt tanúsít Urával szemben. Ezzel szemben az, akinek rossz a viselkedési illeme, normája Allah-hal szemben, bosszúsággal és ellenszenvvel fogadja az ilyen istenszolgálatot, és ha nem tartana egy olyan dologtól, amelynek következménye nem dicséretes (rossz következményektől), akkor nem tartaná be a böjtöt.

Egy másik példa: az ima, hiszen az kétségtelenül nehéz egyes emberek számára, és nehéz a képmutatók számára, ahogy a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) azt mondta:

«أَتَقُلُّ الصَّلَاةَ عَلَى الْمُنَافِقِينَ: صَلَاةُ الْعِشَاءِ وَصَلَاةُ الْفَجْرِ».

"A legnehezebb ima a képmutatók számára: az 'isá' (késő esti) és a fadzsr (hajnali)."¹.

Azonban az ima a hívőre nézve nem megterhelő. A Magasztos Allah azt mondja:

﴿وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ 45 الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ رَبَّهُمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ 46﴾

(És keressetek támaszt a türelemben és az imádkozásban; bizony az megterhelő, kivéve az alázatosan hódolók számára. 45

Akik bizonyossággal tudják, hogy találkozni fognak Urukkal, és hogy Őhöz fognak visszatérni. 46) [A Tehén: 45-46; Q 2:45-46]. Tehát azok számára ez nem nehéz, hanem bizony könnyű és egyszerű; ezért mondta a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget):

«جُعِلَتْ قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ».

"Az ima az én boldogságommá tétetett."².

A Magasztos és Felséges Allahhal szembeni kifogástalan viselkedés az imát illetően azt jelenti, hogy úgy végzed el azt, hogy szíved megnyílt és lelki nyugalommal teli, szemeid pedig boldogsággal teltek; örömmel tölt el, amikor éppen végzed, és

¹ Al-Bukhári közölte, az Imára hívás című fejezetben, a Közösségben végzett esti ima kiválósága című alfejezetben (657) szám alatt. És Muszlim, a Mecsetek könyve című fejezetben, a Közösségben végzett ima kiválósága című alfejezetben (651) szám alatt; az Abú Hurayra (Allah legyen elégedett vele) által közölt hagyomány alapján.

² Ahmad imám közölte (3/128), és An-Naszá'i: a Nőkkel való együttélés című fejezetben, a Nő szeretete című alfejezetben (3940) szám alatt, az Anasz (Allah legyen elégedett vele) által továbbított hagyomány alapján.

várod azt, amint közeledik az ideje. Így, amikor elvégzed a hajnali imát, vágyakozó leszel a déli ima iránt; és amikor elvégzed a déli imát, vágyakozó leszel a délutáni ima iránt; és amikor elvégzed a délutáni imát, vágyakozó leszel a naplemente imája iránt; és amikor elvégzed a naplemente imáját, vágyakozó leszel az esti ima iránt; és amikor elvégzed az esti imát, vágyakozó leszel a hajnali ima iránt. Szíved ily módon folyamatosan ezekhez az istenszolgálati cselekedetekhez kötődik. Ez kétségtelenül a Magasságos Allahal szembeni kifogástalan viselkedéshez tartozik.

Harmadik példa az ügyletek terén: a kamat (ar-ribá; az uzsora) tilalma. Ugyanis Allah egyértelműen tiltottá tette számunkra a kamatot a Koránban, ahogy a Magasságos Allah mondja:

{...وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا...}

(...Allah megengedetté tette az adásvételt, ám megtiltotta a kamatot...) És azt is mondja a Koránban:

{...فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ}

(...Akihez intés érkezik az Urától és felhagy (vele), azé az, ami elmúlt, és ügye Allahra tartozik. Aki pedig visszatér (ahhoz), azok a Tűz lakói. Örökkön abban fognak időzni.) [A Tehén:275; Q 2:275]. Így megfenyegette azt, aki visszatér a kamathoz, miután eljutott hozzá az intés, és

megismerte a vallási előírást; megfenyegette azzal, hogy örökké a Tűzben fog maradni – Allah mentsen meg ettől!

A hívő nyitott szívvel, elégedettséggel és megadással fogadja el ezt a vallási megítélést. Ami pedig a nem hívőt illeti, ő nem fogadja el azt, elszorul tőle a mellkasa, és talán különféle cselekkkel próbálja meg kijátszani azt. Hiszen tudjuk, hogy a kamatban biztos haszon van, és nincs benne semmiféle kockázat, ám az a valóságban az egyik személy számára haszon, a másik számára pedig igazságtalanság. És ezért mondja a Magasztos Allah:

{...وَإِنْ تَبْتَغِ فَلَكُمْ رُءُوسٌ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ}

(...Ám ha megbánást mutattok, akkor megillet benneteket a tőkétek, nem követtek el ezzel jogtalanságot és titeket sem ér semmilyen jogtalanság.) [A Tehén: 279; Q 2:279].

3 - A Magasztos Allah elrendeléseinek elfogadása elégedettséggel és állhatatos kitartással: Ez a harmadik dolog az Allahhal szembeni kiváló erkölcs tekintetében. És mindannyian tudjuk, hogy a Hatalmas és Fenséges Allah elrendelései, amelyeket a teremtetekkel kapcsolatban irányít, nem mind kellemesek a teremtetek számára. Vajon minden, amit Allah elrendel számunkra, az kellemes nekünk? Abban az értelemben, hogy a lelkünk hajlik felé, és összhangban van vele lelkileg? A valóság az, hogy nem.

A betegség például nem kívánatos az ember számára, hiszen az ember arra vágyik, hogy egészséges legyen.

Hasonlóképpen a szegénység sem felel meg az embernek, hiszen az ember szeretne gazdag lenni. Ugyanígy a tudatlanság sem felel meg az embernek, hiszen az ember szeret tudással rendelkezni. Azonban a Magasztos Allah elrendelése az Ő Bölcsességéből fakadóan változatosak: vannak köztük olyanok, amelyek megfelelnek az embernek, és amelyekben megnyugvást talál a természete szerint, és vannak olyanok, amelyek nem ilyenek. Tehát miben áll a kiváló erkölcs a Magasztos Allahal szemben az Ő elrendeléseit illetően?

A jó jellem Allahal szemben az Ő Elrendeléseivel kapcsolatban az, hogy elégedett vagy azzal, amit Allah elrendelt a számodra, hogy megnyugszol abban, és hogy tudod: Ő - magasztaltassék - nem rendelte azt el, csakis Bölcsességből és olyan dicséretes célból, amelyért megérdemli a Dicséretet és a Hálát.

Mindezek alapján, az Allah iránti szép jellem az Ő elrendeléseivel szemben az, hogy az ember elégedett, aláveti magát és megnyugvásra lel; és ezért dicsérte meg Allah a türelmeseket, így szólván:

﴿...وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ 155 الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ 156﴾

(Ám hirdess örömhírt az állhatatosan türelmesen kitartóknak! 155

Akik, ha valamilyen csapás sújtja őket azt mondják: "Bizony mi Allah-é vagyunk és Hozzá fogunk visszatérni." 156) [A Tehén: 155-156; Q 2:155-156].

A második: a helyes viselkedés a teremtményekkel való bánásmódban:

Ami a teremtményekkel szembeni jó erkölcsöt illeti; azt egyesek, köztük Al-Haszan Al-Baszri (Allah könyörüljön rajta), úgy határozták meg, hogy az: "Az ártalom elhárítása, a nagylelkűség gyakorlása és a mosolygós, tiszta arc."

Először: az ártalom elhárításának jelentése: azaz az ember ne okozzon ártalmat másoknak, hárítsa el, akár a vagyonnal, akár az étellel, akár a becsülettel kapcsolatban - hiszen ez egyébként ártalom okozás lenne. Aki pedig nem akadályozza meg az ártalmat vagy a károkozást a teremtetekkel szemben, az nem helyes, hanem rossz erkölcsű.

És Allah Küldötte (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget), ennek tilalmát a legnagyobb gyülekezetben hirdette meg, amelyen összegyűlt a Közösségével, ahol mondta:

«إِنَّ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ، كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا، فِي شَهْرِكُمْ هَذَا، فِي بَلَدِكُمْ هَذَا».

¹ Ihjá' 'ulúm ad-dín (3/52-53).

"Bizony véretek, vagyonotok és becsületetek tilalmas, amint megszentelten tilalmas ezen napotok, ebben a hónapotokban, ebben a városotokban."¹.

Ha egy ember úgy vét az emberek ellen, hogy elveszi a vagyonukat, vagy úgy vét az emberek ellen, hogy csalást követ el, vagy úgy vét az emberek ellen, hogy elárulja őket, vagy úgy vét az emberek ellen, hogy megüti őket és büntettet követ el, vagy úgy vét az emberek ellen, hogy szidalmazza és rágalmazza őket, akkor ez nem minősül jó erkölcsnek az emberekkel szemben; mert nem tartózkodott a bántalmazásuktól, és ennek bűne annál súlyosabb, minél inkább olyan személy ellen irányul, akinek nagyobb joga van veled szemben.

Így például a szülőkkel szembeni rossz bánásmód nagyobb bűnnek számít, mint a másokkal szembeni rossz bánásmód, és a rokonokkal szembeni rossz bánásmód nagyobb bűnnek számít, mint a távolabbiakkal szembeni rossz bánásmód, és a szomszédokkal szembeni rossz bánásmód nagyobb bűnnek számít, mint azokkal szembeni rossz bánásmód, akik nem a te

¹ Al-Bukhári közölte: a Zarándoklat Könyve című fejezetben, A khutba Miná Napjaiban című alfejezetben, (1741) szám alatt; és Muszlim: a Qaszáma Könyve című fejezetben, A vérontás tilalmának nyomatékostása című alfejezetben, (1679) szám alatt, Abú Bakra – Allah legyen vele elégedett – hadíthából.

szomszédaid; és ezért mondta a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget):

«وَاللّٰهُ لَا يُؤْمِنُ، وَاللّٰهُ لَا يُؤْمِنُ، وَاللّٰهُ لَا يُؤْمِنُ». قَالُوا: مَنْ يَا رَسُولَ اللّٰهِ؟ قَالَ: «مَنْ لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقِهِ».

"Allahra esküszöm! Nem hisz! Allahra! Nem hisz! Allahra! Nem hisz!" Megkérdezték: Ki? Ó, Allah Küldötte! Mondta: "Az, akinek a szomszédja nincs biztonságban az ő rosszától."¹

A második: a bőkezűség jelentése: Az an-nadá a nagylelkűség és a bőkezűség, ami azt jelenti, hogy az ember nagylelkűséget és bőkezűséget gyakorol. A nagylelkűség pedig nem az, ahogyan azt egyes emberek gondolják, hogy (csupán) a vagyont adja; hanem a nagylelkűség megnyilvánul az önmaga odaadásában (ideje és ereje feláldozásában), a tekintélye (és befolyása) odaadásában, valamint a vagyona odaadásában.

Ha tehát látunk egy embert, aki kielégíti az emberek szükségleteit, és segít nekik, és az ügyeikben olyanokhoz fordul, akikhez ők nem tudnak eljutni, és terjeszti tudását az emberek között, és adakozik vagyonából az emberek között, akkor úgy írjuk le őt, mint aki kiváló emberi tulajdonságokkal bír, mert nagylelkűséget

¹ Al-Bukhári közölte: Kitáb al-Adab (Az Illem Könyve), Annak a bűne, akinek a szomszédja nincs biztonságban a gonoszságaitól fejezet, (6016) szám alatt, Abú Surajh (Allah legyen vele elégedett) hadíszából.

tanúsított, és ezért mondta a Próféta - Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget -:

«أَتَى اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتُ، وَأَتَّبِعُ السَّبِيلَةَ الْحَسَنَةَ تَمَحُّهَا، وَخَالِقِ النَّاسِ بِخُلُقٍ حَسَنٍ».

„Féld Allahot, bármilyen helyzetben és bárhol is légy! A rossz tett után pedig nyomban cselekedj egy jót, az eltörli azt; és bánj az emberekkel jó modorral!”¹.

És az emberekkel jó erkölccsel való viselkedéshez tartozik az, hogy ha igazságtalanság ér, vagy egy rossz cselekedetet követnek el ellened, akkor te elnézed azt és megbocsátasz. És bizony Allah megdicsérte azokat, akik elnézőek az emberekkel szemben, és a Paradicsom lakóiról így szólt:

{الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظُمِينَ الْغَظَبِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ} (134)

(Azok, akik bőségben és szűköségben adakoznak, akik megfékezik haragvásukat, és elnézők az emberekkel szemben. Allah szereti a jótevőket. 134) [Imrán Nemzetsége: 134; Q 3:134].

És a Magasztos azt is mondja:

{وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى...}

(...És ha elnézést és megbocsátást gyakoroltok, az közelebb áll az istenfélelemhez...) [A Tehén:237; Q 2:237].

¹ At-Tirmidhi jegyezte le, A jóság és a rokoni kötelek betartása című fejezetek, az emberekkel való bánásmódról szóló fejezetében, (1987) szám alatt, Abú Dharr (Allah legyen vele elégedett) hagyományából.

És a Magasztos azt is mondja:

﴿...وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا...﴾

(...és nézzék el és bocsássonak meg...) [A Világosság (vagy: a Fény):22; Q 24:22].

És a Magasztos azt is mondja:

﴿...فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ...﴾

(...aki pedig megbocsát és jóváteszi, annak jutalma Allahra tartozik...) [A Tanácskozás: 40; Q 42:40].

Minden ember, aki kapcsolatba kerül az emberekkel, elkerülhetetlenül tapasztal részükről valamilyen sérelmet. Az e sérelemmel szembeni hozzáállása az kell legyen, hogy megbocsát és elnézi azt. Továbbá teljes bizonyossággal tudnia kell, hogy megbocsátása, elnézése és a jósággal való viszonzása által a közte és testvére közötti ellenségeskedés szoros kötelékké és barátsággá fog átalakulni. Allah, a Magasságos azt mondja:

﴿وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ﴾ (34)

(Nem egyenlő a jó cselekedet és a rossz. Valami jóval tartsd távol (a rosszat)! És íme, ami közted és közte ellenségeskedésnek tűnt, most olyan, mint az igaz barát.) (34). [A Világosan megmagyarázott: 34; Q 41:34].

És figyeljétek meg, ó ti, akik ismeritek az arab nyelvet, miként jött el az eredmény a váratlanságot kifejező (idhá) szó által; mert a váratlanságot

kifejező (idhá) azonnali bekövetkezésre utal annak eredményét illetően.

﴿...فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ﴾

(...És íme, ami közted és közte ellenségeskedésnek tűnt, most olyan, mint az igaz barát.), Azonban nem mindenki részesül ebben a kegyelemben. A Magasságos Allah mondja:

﴿وَمَا يُفْلِحُهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُفْلِحُهَا إِلَّا دُو حَظِّ عَظِيمٍ﴾ (35)

(És ezt nem éri el más, csak azok, akik állhatatosan türelmesek, és nem éri el más, csak az, aki hatalmas részesedéssel bír. 35) [A Világosan megmagyarázott: 35; Q 41:35].

És vajon ebből azt kell-e értenünk, hogy a vétkessel szembeni megbocsátás feltétlenül dicséretes és megparancsolt cselekedet? Ezt talán meg lehet érteni a versből, de tudni kell, hogy a megbocsátás csak akkor dicséretes, ha a megbocsátás a dicséretesebb; ám ha a büntetés a dicséretesebb, akkor a büntetés a jobb; és ezért mondja a Magasságos:

﴿فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ...﴾

(...aki pedig megbocsát és jóváteszi, annak jutalma Allahra tartozik...) [A Tanácskozás: 40; Q 42:40]. Így a megbocsátást összekapcsolta a békítéssel és a jobbító tevékenységgel.

Előfordulhat tehát, hogy a megbocsátás nem szolgálja a megjavulást, a jobbítást. Hiszen megeshet, hogy az, aki vétett ellened és arcátlanul

bánt veled, egy gonoszságáról és romlottságáról ismert ember, és ha megbocsátanál neki, csak továbbra is kitartana gonoszságában és romlottságában. Ezért ebben a helyzetben az a legjobb, ha elégtételt veszel a büntettért, mivel ebben rejlik a megjavulás. Sejk al-Iszlám Ibn Tajmijja – Allah könyörüljön rajta – a következőket mondta: «A javításra, jobbításra való törekvés kötelező, a megbocsátás pedig ajánlott; ha tehát a megbocsátás a javításra való törekvés elmulasztását eredményezi, az azt jelenti, hogy az ajánlottat előnyben részesítettük a kötelezővel szemben, és egy ilyen esetet az Iszlám Vallásjogi Törvénye nem engedélyez és nem ír elő.» És igazat mondott, Allah könyörüljön rajta.

És ezen alkalommal szeretném felhívni a figyelmet egy dologra, amelyet sokan az emberek közül a jótett szándékával tesznek meg, ez pedig az, amikor egy személy balesetet okoz, és emiatt egy másik személy meghal, majd eljönnek a megölt személy hozzátartozói, és elengedik a vérdíjat ennek az elkövetőnek, aki a balesetet okozta. Vajon a vérdíj elengedése részükről dicséretes-e, és a jó jellem részének tekintendő-e, vagy ez a dolog további részletezést igényel?

Ebben részletezésre és alapos mérlegelésre van szükség: mindenképpen el kell gondolkoznunk és elmélkednünk kell annak az elkövetőnek az állapotán, aki a balesetet okozta. Vajon az olyan

emberek közé tartozik-e, akik a vakmerőségükről és a nemtörődömségükről ismertek? Vajon olyan típusú ember-e, aki nem törődik azzal - Allah mentsen! -, hogy elüssön egy személyt, mivel képes kifizetni a vérdíjat (diya-t)? Vagy pedig egy olyan ember, akinél ez a baleset a teljes óvatosság és a teljes megfontoltság mellett következett be, ám Allah mindennek mértéket szabott?

Ha a második típusba tartozik, akkor az ő esetében a megbocsátás a helyénvalóbb, de a megbocsátás előtt, még a második típus esetében is meg kell vizsgálnunk: terheli-e adósság az elhunytat? Ha az elhunytat adósság terheli, és nincs mód annak rendezésére, csak a vérdíjból, akkor nem lehetséges, hogy lemondjunk róla; mivel az adósság megelőzi az örökséget, és ha le is mondanánk róla, a lemondásunk nem lenne érvényes, és ez egy olyan kérdés, amelyet az emberek közül sokan talán figyelmen kívül hagynak, és mi azért mondjuk ezt; mert az örökösök a jogosultságot erre a vérdíjra attól az elhunyttól kapják, akit a baleset ért, és az ő jogosultságuk csak az adósság után érvényesül; és ezért, amikor Allah megemlíti az örökséget, azt mondja:

{...مِنْ بَعْدُ وَصِيَّةٌ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٌ...}

(...a végrendelet után, amelyről végrendelkezett, vagy az adósság után...) [A Nők: 11; Q 4:11].

Összegzőképpen, a szép erkölcs részét képezi az emberekkel szembeni megbocsátás, amely a nagylelkűség gyakorlásának kategóriájába tartozik; mivel a nagylelkűség vagy adakozásból, vagy eltekintésből áll, a megbocsátás pedig az eltekintés fajtája.

Harmadszor: A jókedvű, mosolygós arc: azaz, hogy az ember jókedvű és mosolygós arcú legyen, aminek ellentéte a komor, mogorva arc; és ezért mondta a Próféta (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget):

«لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا، وَلَوْ أَنْ تُلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهِ طَلْقٍ».

"A jó cselekedetek (al-ma^crúf) közül még a legcsekélyebbet se vessétek meg! Még azt sem, ha valaki csak annyit tesz, hogy mosolygó arccal fogadja testvérét."¹

A jókedvű, mosolygós arc örömmel tölti el azt, akivel találkozol, és azt is, aki feléd fordul. Szeretetet és barátságot eredményez, valamint szívbeli derűt és megnyugvást idéz elő benned és a veled találkozóban egyaránt. Próbáld ki, és magad is megtapasztalod!

De ha komor, homlokráncoló és mogorva vagy, akkor az emberek elfordulnak tőled, és nem lelik a szívük megkönnyebbülését a veled való

¹ Muszlim közölte: A jámborság és a rokoni kapcsolatok betartása könyve, A mosolygós arc ajánlatossága a találkozáskor alfejezet, (2626) szám alatt, Abú Dharr (Allah legyen vele elégedett) hadíthából.

együttlétben, sem a veled való beszélgetésben. Sőt, meglehet, hogy megbetegszel abban a súlyos betegségben, amelyet magas vérnyomásnak neveznek; hiszen a szív megkönnyebbülése és a mosolygós arc e kór megelőzésének leghatékonyabb orvosságai közé tartoznak. Ezért tanácsolják az orvosok annak, akit megpróbáltatásként ér ez a betegség, hogy tartsa távol magát attól, ami felzaklatja és haragra gerjeszti, mivel ez súlyosbítja a betegségét. A mosolygós arc tehát megszünteti ezt a betegséget, mivel ezáltal az ember szíve megkönnyebbül, és szeretetté válik a teremtmények számára.

Ez az a három alapelv, amelyen a kiváló erkölcs alapszik a teremtményekkel való bánásmód során.

És a teremtményekkel szembeni jó erkölcs megnyilvánulása: a helyes viselkedés és együttélés és a szép bánásmód a barátokkal, a rokonokkal és a családdal, úgy, hogy az ember nem neheztel rájuk, és nem is nehezíti meg a helyzetüket, hanem örömet szerez nekik a tőle telhető módon, Allah törvényeinek határain belül. Ez a megkötés elengedhetetlen; mivel az emberek között vannak olyanok, akik csak az Allah iránti engedetlenségben lelik örömeiket – Allah mentsen meg ettől –, amivel mi nem értünk egyet. Azonban a vallás határain belül örömet szerezni a hozzád kapcsolódó családnak, barátoknak és rokonoknak, az a jó erkölcs megnyilvánulása; ezért mondta azt a

Próféta (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget):

«خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ، وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي».

"Közületek a legjobb az, aki a legjobb a családjához, és én vagyok közületek a legjobb a családomhoz."¹

Sok ember – őszinte sajnálatunkra – jó erkölcsöt tanúsít az emberekkel szemben, ám nem tanúsít jó erkölcsöt a családjával szemben, ami hiba és a tények kiforgatása. Hogyan is tanúsíthatnál jó erkölcsöt a távoliakkal, és rossz erkölcsöt a rokonokkal szemben?! Talán azt mondja erre: „Mivel a rokonaimmal szemben nem okoz gondot a formalitások és az udvariaskodás elhagyása, ezért tanúsítok velük szemben rossz erkölcsöt.” Erre azt feleljük: ez nem helyes, hiszen az emberek közül a rokonok érdeklik meg leginkább, hogy kegyes, jóra való módon bánj velük a társas érintkezés és együttélés során.

وَلِهَذَا قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ: «أُمُّكَ». قَالَ: تُمْ مَنْ؟ قَالَ: «أُمُّكَ». قَالَ: تُمْ مَنْ؟ قَالَ: «أَبُوكَ».

És ezért mondta egy férfi: Ó Allah Küldötte! Melyik ember a legjogosultabb arra, hogy jó társaságomban és kedves bánásmódomban

¹ At-Tirmidhi közölte az Erények című fejezetben, a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) feleségeinek kiválósága című alfejezetben (3895) szám alatt, 'Á'isa (Allah legyen elégedett vele) hagyománya szerint, és Ibn Mádza közölte a Házasság című fejezetben, a Nőkkel való jó bánásmód című alfejezetben (1977) szám alatt, az Ibn 'Abbász (Allah legyen elégedett velük) által továbbított hagyomány alapján.

részesítsem? Mondta: "Az édesanyád!" Mondta: aztán kicsoda? Mondta: "Az édesanyád!" Mondta: aztán kicsoda? Mondta: "Az édesanyád!" Mondta: aztán kicsoda? Amire azt mondta: "Az édesapád."¹

Egyes embereknél a helyzet éppen fordított: azt tapasztalhatjuk, hogy rosszul bánnak az édesanyjukkal, míg a feleségükkel szépen és példamutatóan viselkednek. Így a feleségükkel való tisztos, illendő és szép együttélést előbbre helyezik az édesanyjuk iránti tiszteletnél és jósnál.

Összegezve: az ihszán, vagyis a szép, példamutató és meghitt viselkedés a családdal, a barátokkal és a rokonsággal, mindez a szép és kiváló erkölcs része.

Ezekben a nyári központokban szükséges számunkra kihasználni a fiatalság jelenlétét oly módon, hogy a kiváló erkölcsre szoktatjuk őket, hogy ez a központ az oktatás és a nevelés központjává váljon. Mert bizony, a tudás nevelés nélkül több kárt okozhat, mint hasznót, de a neveléssel együtt a tudás elvezet a kívánt eredményéhez. És ezért mondja a Magasságos Allah:

¹ Al-Bukhári közölte: Az illem könyve, Ki a legméltóbb az emberek közül a jó társaságra fejezet, (5971) szám alatt, és Muszlim: A kegyesség, a rokoni kötelek és az illem könyve, A szülők iránti kegyesség és hogy ők a legméltóbbak erre című alfejezet, (2548) szám alatt, Abú Hurayra – Allah legyen vele elégedett – által továbbított hagyomány alapján.

﴿مَا كَانَ لِشَيْءٍ أَنْ يُؤْتَيهَ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبُّبَيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ﴾ 79

(Kizárt dolog, hogy egy olyan embernek, akinek Allah a Könyvet, a Bölcsességet és a próféataságot adta, azt mondja az embereknek: "Legyetek az én szolgálaim, nem Allahé." Hanem inkább azt mondja nekik: "Legyetek az Úr szolgálai, azáltal, hogy a Könyvet tanítjátok, és azáltal, hogy tanulmányozzátok."79) [Imrán Nemzetsége: 79; Q 3:79].

Ez a tudás haszna: hogy az ember az Urához hű, istenfélő tudóssá váljon, abban az értelemben, hogy Allah szolgálait Allah Vallási Törvénye alapján neveli. Ezek tehát azok a központok, amelyek működtetőitől azt reméljük, hogy a kiváló erkölcsökben való versengés színterévé teszik azokat; melyek közé tartozik a szép jellem tökéletesítése is.

Már korábban említettük, hogy a jó erkölcs lehet veleszületett és lehet szerzett, és hogy a veleszületett jó erkölcs teljesebb a szerzett jó erkölcsnél, és erre bizonyítékot is hoztunk, ami a Küldött (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget) al-Asaddzs 'Abd al-Kajszhoz intézett szava:

«بَلِ اللَّهِ جَبَلَكْ عَلَيْهَا».

"Allah teremtett téged ezekkel."¹

És mivel a természetből fakadó jó erkölcs nem hagyja el az embert, a tudatosan elsajátított jó erkölcs azonban számos helyzetben cserbenhagyhatja az embert; hiszen az gyakorlást és erőfeszítést igényel, valamint annak észben tartását minden olyan dolog jelenlétében, amely felzaklatja az embert;

وَلِهَذَا جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أُوصِنِي. قَالَ: «لَا تَغْضَبْ»، فَرَدَّدَ مَرَارًا، قَالَ: «لَا تَغْضَبْ»،

Ezért egy férfi jött Allah Küldöttéhez (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget), szólván: Ó, Allah Küldötte, hagyj nekem örökölni valami kiváló tanácsot! Mondta: "Ne légy haragos!" Többször is megismételte ezt: "Ne légy haragos!"². És a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) azt is mondta:

«لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرْعَةِ، إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ».

¹ Abú Dáwúd jegyezte le: Az illem könyve, Fejezet a férfi törzséről, (5225) szám alatt, Zári^c – Allah legyen vele elégedett – hadíszából, aki az ‘Abd al-Qajsz küldöttségében volt; és at-Tirmidhi: A jámborság és a rokoni kötelek fejezetei, Fejezet arról, ami a megfontoltságról és a sietségről szól, (2011) szám alatt, Ibn ‘Abbász – Allah legyen elégedett velük – hadíszából.

² Al-Bukhári jegyezte le: Az illem könyve, A haragtól való óvakodás alfejezete, (6116) szám alatt Abú Hurajra – Allah legyen vele elégedett – hadíszából.

"Nem az az erős, aki fizikai harccal győzi le ellenfelét. Az erős bizony csupán az, aki urrá képes lenni magán a harag pillanatában."¹

A szura^ca: ő az, aki a földre sújtja (legyűri) az embereket, akárcsak a humaza és a lumaza; a humaza bizony az, aki rágalmazza az embereket, a lumaza pedig az, aki a hibáikkal becsmérli az embereket. Tehát nem az az erős, aki a földre sújtja az embereket és legyőzi őket.

«إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ»،

"Az erős bizony csupán az, aki urrá képes lenni magán a harag pillanatában."², Tehát az, aki legyőzi saját lelkét (saját magát) és urrá képes lenni magán a harag pillanatában, az az igazán erős, és az, hogy az ember urrá képes lenni magán a harag pillanatában, a szép erkölcsök sorába tartozónak tekinthető.

Ha megharagszol, ne engedj a haragnak, hanem kérd Allah oltalmát a megkövezendő sátán elől! Ha állsz, ülj le, és ha ülsz, feküdj le! És ha a harag

¹ Al-Bukhári közölte: Az illem könyve, Az óvakodás a haragtól fejezet, (6114) szám alatt, és Muszlim: A jámborság, a rokoni kötelékek és az illem könyve, Annak erénye, aki uralja önmagát a harag idején című alfejezet, (2609) szám alatt, Abú Hurayra – Allah legyen vele elégedett – által továbbított hagyomány alapján.

² Al-Bukhári közölte: Az illem könyve, A haragtól való óvakodás alfejezet, (6114) szám alatt, és Muszlim: A jámborság, a rokoni kapcsolatok ápolása és az illem könyve, Annak érdeme, aki uralkodik magán a harag idején alfejezet, (2609) szám alatt, Abú Hurayra - Allah legyen elégedett vele - hadíszából.

fokozódik benned, végezz wudú'-t (kisebb tisztálkodás), amíg el nem múlik rólad.

Összegezve: a természetből fakadó jó erkölcs kiválóbb, mint az elsajátított jó erkölcs; hiszen ez az ember veleszületett sajátja és minden helyzetben könnyű a számára, azonban az elsajátított viselkedés bizonyos helyzetekben cserbenhagyhatja.

Azt is érdemes megemlíteni: a jó erkölcs elsajátítható, abban az értelemben, hogy az ember edzi a lelkét, így az ember jó erkölcsűvé válik olyan dolgok révén, amelyek közé tartoznak:

Először is: tekintsen bele Allah Könyvébe és Küldöttének (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) Szunnájába: vizsgálja meg azokat a szövegeket, amelyek e nagyszerű jellem dicséretére utalnak; hiszen a hívő, ha látja, hogy a szövegek dicsérnek valamit az erkölcsi tulajdonságok vagy a tettek közül, akkor ő végrehajtja azt.

Másodszor: hogy olyanok társaságát keresse, akik ismertek kiváló jellemükről, és a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) erre utalt a következő szavaiban:

«مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالْجَلِيسِ السَّوِّءِ كَمَثَلِ الْمِسْكِ وَنَافِخِ الْكَبِيرِ، فَحَامِلُ الْمِسْكِ إِمَّا أَنْ يُحْذِيكَ، وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً، وَنَافِخِ الْكَبِيرِ إِمَّا أَنْ يَحْرِقَ ثِيَابَكَ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا خَبِيثَةً».

"A kegyes, igaz közeli társ példázata és a rossz társ példázata olyan mint, aki pénzsmát hordoz, illetve,

aki a (kovács) fújtatót fújja. A pénzsmát hordozó: vagy ajándékba ad neked egy kisebb mennyiséget, vagy vásárolsz tőle; vagy rajta nagyon finom illatot érzel. A kovács-fújtatót fújó: vagy megégeti a ruhádat, vagy nagyon rossz szagot érzel körülötte."¹.

Így tehát minden fiatalnak olyan emberek társaságát kell keresnie, akik a jó erkölcsi normáikról ismertek, illetve el kell távolodniuk a rossz tulajdonságoktól és az alantas cselekedetektől; azért, hogy ezt a társaságot egy olyan iskolának tekintsék, amely a segítségükre lehet a kiváló erkölcsök elsajátításában és követésében.

A harmadik: az embernek el kell gondolkodnia azon, hogy milyen következményekkel jár a rossz erkölcsi viselkedése; hiszen a rossz erkölcsű embert megvetik, a rossz erkölcsű embert elkerülik, és a rossz erkölcsű embert csúf jelzőkkel emlegetik. Ha tehát az ember tisztában van azzal, hogy a rossz erkölcsi viselkedés ehhez vezet, akkor távol tartja magát attól.

*

¹ Al-Bukhári közölte a Vágóállatok és a vadászat című fejezetben, a Pénzsmá című alfejezetben, (5534) szám alatt. És Muszlim, a Jóság és a rokoni kapcsolatok című fejezetben, a Jámborokkal való együttlét ajánlott volta című alfejezetben, (2628) szám alatt, Abú Múszá al-As^cari – Allah legyen elégedett vele – hadíszából.

A kiváló követendő példa (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget)

És Allah Küldöttében a legkiválóbb példát találhatjuk a magunk számára, hiszen a Küldött (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget) erkölcse a legkiválóbb és a legszebb a teremtmények között; mert a Magasságos Allah azt mondja Róla:

(وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍۭۙۚۛۜ۝٤)

(Bizony, te magasztos erkölccsel bírsz. 4) "[A Toll: 4; Q 68:4]." Így azok az események és történések, amelyek a Küldött (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) idejében történtek, kimagasló erkölcsére utalnak, sőt mi több, ő (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) még a gyerekekkel szemben is a legszebb erkölcsöt tanúsította; hiszen kedves volt hozzájuk és játszott velük, és az egyik gyermeknek így szólt:

«يَا أَبَا عُمَيْرٍ، مَا فَعَلَ النُّغَيْرُ؟»،

"Ó, Abú Umayr! Mit tett a nughayr (kismadár)?"¹, Abú °Umayr egy kicsiny gyermek kunya-ja (ragadványneve) volt, és vele volt egy (nughayr), amely egy verébhez hasonlatos kicsiny madár. Ez a

¹ Al-Bukhári közölte: Az illem könyve, A közvetlenség az emberek felé című fejezet, (6129) szám alatt, és Muszlim: Az illemszabályok könyve, Az újszülött születéskori tahník-jának ajánlottsága című fejezete, (2150) szám alatt; Anasz (Allah legyen elégedett vele) által továbbított hagyomány alapján.

nughayr elpusztult, ekkor a fiú szomorú lett és bánkódott miatta. Ekkor a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget!) kedveskedve azt kérdezte tőle: "Ó, Abú 'Umayr, mit tett a nughayr?"

És jött egy beduin, és vizelt a mecsetben, mire az emberek rászóltak és keményen megszidták őt, de a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) megtiltotta ezt nekik. Amikor befejezte a vizeletet, megparancsolta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget), hogy hozzanak egy vízzel telt vödöröt, és azt ráöntötték a vizeletre. Majd szólította a beduint és azt mondta neki:

«إِنَّ هَذِهِ الْمَسَاجِدَ لَا يَصْلُحُ فِيهَا شَيْءٌ مِنَ الْأَذَى أَوْ الْقَذَرِ، إِنَّمَا هِيَ لِلصَّلَاةِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ».

"Nem illendő és nem megengedett, hogy ezekben a mecsetekben bármi is történjen az ártalmas dolgokból, vagy bármilyen szennyező dologból. A mecsetek azért emeltettek, hogy az imát elvégezzék azokban és a Korán recitálása céljából."¹. Vagy ahogyan a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) mondta.

A kiemelkedő viselkedés megnyilvánulása ebben a történetben nyilvánvaló; hiszen Ő nem szidta meg ezt a beduint, és nem adott parancsot a

¹ Al-Bukhári közölte: a Kitáb al-wudú' (A Kisebb Tisztálkodás Könyve) című fejezetben, a Víz öntése a vizeletre című alfejezetben, (221) szám alatt; és Muszlim: a Kitáb at-tahára (A Tisztaság Könyve) című fejezetben, a Vizelet lemosásának kötelezettsége című alfejezetben, (285) szám alatt; Anasz (Allah legyen elégedett vele) által továbbadott hagyomány alapján.

megverésére, hanem hagyta őt, amíg be nem fejezte a vizelést; majd a tudtára adta, hogy a mecsetek nem alkalmasak arra, amit tett, hanem azok az imádkozásra, a megemlékezésre és a Korán olvasására szolgálnak.

Eljött hozzá egy férfi Ramadan havában, és azt mondta: Ó, Allah Küldötte! Elvesztem!! A Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) azt mondta neki:

«وَمَا أَهْلَكَ؟»، قَالَ الرَّجُلُ: وَقَعْتُ عَلَى امْرَأَتِي فِي رَمَضَانَ وَأَنَا صَائِمٌ، فَلَمْ يُؤْبَحْهُ، وَلَمْ يَنْهَرْهُ، بَلْ قَالَ لَهُ: «فَهَلْ تَجِدُ مَا تُعْتِقُ رَقَبَةً؟» قَالَ: لَا. قَالَ: «فَهَلْ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَصُومَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ؟» قَالَ: لَا. قَالَ: «فَهَلْ تَجِدُ مَا تُطْعِمُ سِتِّينَ مَسْكِينًا؟» قَالَ: لَا. ثُمَّ جَلَسَ، فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ بِعَرَقٍ فِيهِ تَمْرٌ، فَأَعْطَاهُ إِيَّاهُ وَقَالَ لَهُ: «تَصَدَّقْ بِهَذَا»، فَقَالَ الرَّجُلُ: أَعْلَى أَفْقَرٍ مِنَّا؟! فَمَا بَيْنَ لَابَتَيْهَا أُخْرَجَ إِلَيْهِ مِنَّا، فَضَحِكَ النَّبِيُّ ﷺ حَتَّى بَدَتْ أَنْيَابُهُ، ثُمَّ قَالَ: «ادْهَبْ فَأَطْعِمْهُ أَهْلَكَ».

"Mi okozta a vesztedet?" A férfi mondta: "Házas életet éltem a feleségemmel Ramadánban, miközben böjtöltem." Ő nem korholta és nem is szidta meg, hanem azt mondta neki: "Van-e módodban felszabadítani egy rabszolgát?" Mondta: "Nem." Mondta: "Képes vagy-e két egymást követő hónapon át böjtölni?" Mondta: "Nem." Mondta: "Van-e mivel ételt adnod hatvan szegénynek?" Mondta: "Nem." Majd leült. Ekkor a Próféta-hoz (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) hoztak egy kosarat, amiben datolya volt. Odaadta neki és azt mondta neki: "Add ezt jótékony adakozásként!" Ekkor a férfi mondta: "Egy nálunk szegényebbnek?! Hiszen (Medina) két lávamezője

között nincs senki, akinek nagyobb szüksége lenne rá nálunk." Ekkor a Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) elnevette magát, úgyhogy a szemfogai is kilátszottak, majd mondta: "Menj, és add ételként a családnak!"¹.

A Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) szép és kiváló illeme, és magasztos morális jelleme ebben a történetben nyilvánvaló és egyértelmű, hiszen ő nem bánt durván ezzel a férfival, nem szidalmazta és nem feddte meg. Mindez az ő (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) türelmének, szelídségének és bölcsességének köszönhető, hiszen látta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget), hogy ez a férfi megbánóan, bűnbánattal és félve érkezett. Ezért úgy ítélte meg (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget), hogy nem érdemli meg a feddést, hanem el kell magyarázni neki az igazságot, és kedvességgel kell bánni vele.

Kérdés: Sokan felvetik azt, hogy a nyugati emberek szebb, jobb és helyesebb erkölcsi viselkedést tanúsítanak az egymással szembeni ügyleteik lebonyolításánál, a vételnél és az eladásnál, miközben azt látjuk, hogy a csalás, a

¹ Al-Bukhári közölte: a Böjt Könyve című fejezetben, a Ha közösül Ramadánban és nincs semmije, majd adakoznak neki, akkor engeszteljen című alfejezetben, (1936) szám alatt. És Muszlim: a Böjt Könyve című fejezetben, a Közösülés szigorú tilalma Ramadán nappalán a böjtölő számára című alfejezetben, (1111) szám alatt; Abú Hurayra (Allah legyen elégedett vele) által továbbadott hagyomány értelmében.

hazugság, valamint az áruk hamis esküvel történő értékesítése megtalálható a mi sorainkban, muszlimok között. Mi ennek az oka? És vajon az ipari civilizációjuknak nagy hatása van-e az erkölcsi viselkedésük kialakulására?

Válasz: A Próféta (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) azt mondta:

«لَوْ يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ، لَادَّعَى رَجُلٌ دِمَاءَ قَوْمٍ وَأَمْوَالَهُمْ، وَلَكِنَّ الْبَيِّنَةَ عَلَى الْمُدَّعِي»

"Ha az emberek pusztán követelésük alapján kapnák meg (ami szerintük jár nekik), akkor bizony egyes emberek valótlanul állítanak, hogy ők rendelkeznek mások vére (élete) és vagyona felett. Azonban kötelező a bizonyítás arra nézve, aki követel (a felperesre).¹ És ami közismert az emberek körében, miszerint a Nyugat kiváló erkölcsi jellemvonásokkal bír a bánásmód terén – ez nem igaz. Hiszen oly mértékű rossz és csúfos viselkedés tapasztalható náluk, amelyet jól ismer az, aki elment hozzájuk, és az igazság és a méltányosság szemével tekintett rájuk, nem pedig az, aki a magasztalás és a nagyrabecsülés szemével szemlélte őket. Ahogyan a költő is mondta: "És az elégedettség szeme minden hibára vak *** mint ahogyan a haragvás szeme felfedi a rosszakat²."

¹ Lásd: al-Dzsáhiz: al-Hayawán (3/226), "Uyún al-akhbár (3/16), valamint al-'Iqd al-faríd (2/194).

² Hagyományozta al-Bukhári: A Korán magyarázatának könyve, fejezet: {Bizony azok, akik Allah iránti szerződésüket és esküvéseiket potom áron

Sok fiatal, aki Nyugatra utazott, beszámolt nekem a legrosszabb modort tükröző cselekedetekről. Ám amikor jó tanácsot adnak abban, amiben jó tanácsot adnak a vételnél és az eladásnál, azt nem azért teszik, mert nemes és erényes modorral rendelkeznek, hanem azért, mert az anyagi javak imádói. Hiszen minél inkább eleget tesz az ember a jó tanács adása követelményeinek ezen ügyletek lebonyolításánál, az emberek annál inkább felé fordulnak, és annál gyorsabban vásárolják meg és népszerűsítik az áruját.

Ők ezt nem azért teszik, mert tökéletes erkölccsel rendelkeznek, hanem azért, mert ők azok, akik az anyagi javakat hajszolják, és a vagyonuk gyarapítását szolgáló legnagyobb reklámnak azt tekintik, ha jó bánásmódot tanúsítanak; mindezt azért, hogy ezek a dolgok elfogadottak legyenek. Máskülönben ők olyanok, ahogyan Allah (a Hatalmas és Fenséges) leírja őket az Ő szavaival:

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ﴾⁶

(Bizony, akik hitetlenek a Könyv népe és a társítók közül, azok a Pokol tüzében fognak égni, örök időken át. Ők bizony a teremtés

kiárúsítják, azoknak nem lesz semmilyen részesedésük...) [Al 'Imrán: 77], (4552) szám; és Muszlim: Az ítélezések könyve, fejezet: Az eskü a vádlottat terheli, (1711) szám; Ibn 'Abbász (Allah legyen elégedett mindkettőjükkel) hagyományából.

legrosszabbjai. 6) [A Világos Bizonyíték:6; Q 98:6]. És nem hiszem, hogy bárkinek a leírása igazabb lenne a hitetlenekről, mint Allah – a Hatalmas és Fenséges – leírása; hiszen ők a teremtmények legrosszabbjai. És hogyan is lehetne önmagáért való jót remélni egy olyan néptől, akiket Allah úgy jellemzett, hogy ők a teremtmények legrosszabbjai? Nem hiszem, hogy ez valaha is megtörténhetne, hanem mindaz az igazmondás, világosság és jó tanács, ami ezekben az ügyletekben megmutatkozik náluk, az valójában más célt szolgál számukra, ami nem más, mint a hírnév és a haszon megszerzése. Máskülönben, aki látja a gonosz bűnösségüket, elnyomásukat és a teremtetett lények feletti hatalmaskodásukat oly sok helyzetben, az megérti a Magasságos Szavának igazságát:

(...أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ...)

(...Ők bizony a teremtés legrosszabbjai).

Ami pedig az ügyletek során sok muszlimnál tapasztalható csalást, hazugságot és árlást illeti: ezen muszlimok Iszlámja és hite olyan mértékben csökkent, amilyen mértékben ezen dolgokban ellenszegültek az Iszlám törvényeinek.

Tehát az, hogy egyes muszlimok szembemennek az előírásokkal és kilépnek a Sarí^ca keretei közül az ilyen ügyekben, ez nem jelenti azt, hogy a Sarí^cában rejlik a hiányosság, hiszen a Sarí^ca tökéletes és teljes. És ezek, akik rosszat tettek - mindenekelőtt

saját maguknak, majd az Iszlám Vallásjogi Törvénykezésének, majd a muszlim testvéreiknek, azután pedig azoknak a nem muszlimoknak, akikkel kapcsolatban állnak -, ezek a személyek valójában csakis saját maguknak ártottak. Az értelmes ember pedig nem tekinti egy elkövető rossz cselekedetét a Sarí'ca hibájának, amelyhez ez a személy tartozik.

Éppen ezért arra kérek minden muszlimot, hogy folytasson erőteljes küzdelmet ezen dolgok ellen, amelyeket az Iszlám nem hagy jóvá, úgymint a hazugság, az árulás, a csalás, a megfélemlítés és az ehhez hasonlók.

Kérdés: Melyikük a jobb: egy ember, akinek hiányos a vallásossága, de jó az illeme és kifogástalan az erkölcs, vagy egy ember, aki megközelíti a tökéletességet a vallás betartásában, de rossz az illeme? És mi ennek a kapcsolata a Próféta (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget) mondásával:

«ذَهَبَ حُسْنُ الْخُلُقِ بِخَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

"A jó erkölcs elnyeri a földi lét és a Túlvilág javait."¹, És az ő (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) Umm Szalamának adott válaszában?

¹ 'Abd bin Humayd közölte a Musznad c. könyvében, (1210) szám alatt, al-Khará'ití: a Makárim al-Akhláq (Kiemelkedő erkölcsi jellemvonások) című munkájában, (50) szám alatt, és at-Tabaráni az al-Kabír című munkájában, (23/223) szám alatt, az Anasz (Allah legyen elégedett vele) által továbbított hagyomány alapján.

Válasz: Kétségtelen, hogy a vallás tökéletességéhez tartozik az erkölcs tökéletessége, amint az hitelesen ránk maradt a Prófétától (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget), aki azt mondta:

«أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا».

"Hitét tekintve, a legkiválóbb hívő az az, aki a legjobb erkölcsi tulajdonságokkal rendelkezik."¹

Ennek alapján mindenki, akinek hiányos az erkölcs, annak hiányos a vallása is; mivel a vallás tökéletessége az erkölcs tökéletességén alapszik. És ahogy már említettük, a jó erkölcs megnyilvánulása a Teremtővel és a teremtményekkel való bánásmódban mutatkozik meg, így nyilvánvalóvá válik, hogy az erkölcs tökéletessége a vallás tökéletességével valósul meg. Ennek alapján a tökéletes erkölcsű ember másokra gyakorolt hatása, amellyel az Iszlámhoz és a valláshoz vezet el és viszi el őket, nagyobb, mint a vallásos, ámde rossz erkölcsű ember hatása. Ha pedig annak, aki kitartó az istenszolgálati cselekedetekben és imádatokban, megadatik, hogy kiváló erkölccsel is bírjon, az még tökéletesebb. Ami pedig az összehasonlítást illeti azzal az emberrel, aki az egyéni szolgálatában és imádatában ugyan kitartó,

¹ Abú Dáwúd jegyezte le: Kitáb asz-Szunna, Bizonyíték a hit növekedésére és csökkenésére c. fejezet, (4682) szám alatt; és at-Tirmidhi: Kitáb ar-Radá', A feleség férjével szembeni jogairól szóló fejezet, (1162) szám alatt, Abú Hurajra (Allah legyen elégedett vele) hadíthából.

ám rossz illemmel rendelkezik; ez egy olyan dolog, amit lehetetlen pontosan meghatározni.

Kérjük Allahot, hogy helyezzen bennünket azok közé, akik szilárdan ragaszkodnak az Ő Könyvéhez és az Ő Küldöttének (Allah áldja meg és adjon neki örök üdvösséget) Szunnájához, külsőleg és belsőleg - egyaránt; és úgy ragadjon el minket, hogy szilárdan ezen az Úton vagyunk. És vegyen bennünket az Ő gondoskodó oltalmába a földi életben és a Túlvilágon; és ne térítse el a szívünket azután, hogy az Egyenes Útra vezérelt bennünket; és ajándékozzon nekünk Tőle származó kegyelmet. Bizony, Ő a Bőkezű Adományozó.

*

Index

Kiemelkedő erkölcsi tulajdonságok, jellemvonások	2
A kiemelkedő erkölcsi tulajdonságok, jellemvonások	2
A Könyörületes és Irgalmas Allah Nevében (vagy: Allah Nevében, a Felettébb Könyörületes és Felettébb Megkönyörülő)	3
A példás viselkedés és magasztos erkölcsök területei	9
A kiváló követendő példa (Allah áldja meg és adjon Neki örök üdvösséget)	37